

تأثیر سبک‌های فرزند پروری بر تعلیم و تربیت اسلامی کودکان

فاطمه رضائی

کارشناسی علوم تربیتی

چکیده

روابط والدین و فرزندان نظام و شبکه‌ای درهم پیچیده‌ای است که در اثر کنش متقابل شکل می‌گیرد. به همین دلیل، آن‌ها می‌خواهند بدانند که، کدامیک از این الگوها برای تربیت فرزندان موفق‌تر خواهد بود. محققان، شناخته شده ترین روش‌های تربیتی والدین را به سه نوع دسته‌بندی کرده‌اند: الف) سهل‌گیرانه، ب) سخت‌گیرانه و ج) مقتدرانه. از منظر دین اسلام نیز یکی از اساسی‌ترین منابع رفتار انسانی، برقراری اعتدال در برنامه‌های زندگی است. از این رو اسلام شیوه‌های فرزندپروری مسئولانه را بهترین شیوه می‌داند که با شیوهی مقتدرانه همخوانی دارد و با ویژگی‌های مثبت که دارد تضمین‌کننده‌ی پرورش توانایی‌ها و رساندن فرزندان به کمال است و بهترین شیوه‌ی تربیتی معرفی کرده‌است.

واژگان کلیدی: تعلیم و تربیت، شیوه فرزند پروری، آموزه‌های دینی

۱- مقدمه

تعلیم و تربیت نیاز ضروری بشر است به گونه‌ای که در طول حیات خود، پیوسته بدان نیازمند است (همت بناری، ۱۳۹۰). تربیت از جمله مباحثی است که در طول تاریخ مورد توجه نوع بشر بوده است و اقدام در جهت تربیت افراد آدمی در تمام جوامع ابتدایی و انسان‌های اولیه گرفته تا جوامع متمدن و انسان‌های فرهیخته وجود داشته است. اگر چه تربیت در اقوام مختلف و در سیر تاریخی‌اش ظهور و بروز داشته و به شیوه‌های گوناگون اعمال گردیده اما تجلی تمام این اقدامات گویای درک انسان‌ها از ضرورت تربیت بوده است. پیچیدگی تربیت آن چنان است که نه تنها به صدها و هزاران عوامل و بیشتر از آن بستگی دارد، بلکه در یک تعمق بیشتر ملاحظه می‌شود که آنچه که در هستی نقش دارد، در تربیت نیز نقش دارد و حتی آنچه که در هستی وجود دارد در تربیت نقش دارد تا آنجا که ممکن است تنها یک نگاه به آسمان نقش تعیین کننده‌ای در تربیت و سرنوشت یک انسان داشته باشد. دین دارای تأثیر مهمی بر رفتار و جنبه‌های مختلف شخصیت افراد است. علاوه بر این بسیاری از مناسبات اجتماعی متأثر از میزان باورهای دینی افراد است. در میان فعالیت‌ها و رویدادهای مختلف زندگی تعلیم و تربیت در رأس قرار دارد و اساس هر فعالیت مطلوب و منطقی را تشکیل می‌دهد. اگر انسان از دانش و اطلاعات زیادی برخوردار باشد ولی تربیت او صحیح نباشد همان دانش به انحطاط او منجر خواهد شد. همچنین اگر شخصی دارای ظاهری آراسته و قیافه‌ای زیبا بوده ولی عاری از تربیت درست باشد زیبایی ظاهری زمینه انحراف او را فراهم خواهد کرد (امینی، ۱۳۷۶).

سابقه مطالعه درباره دین و تأثیرات آن اگر چه نه به صورت علمی و رسمی ولی به عنوان یک موضوع مهم تقریباً همزمان با زندگی انسان در هستی آغاز شده و از ادیان خرافی و ساخته بشر گرفته تا ادیان الهی هر یک به نوعی مدعی تأثیرات مثبت